

SPODOPTERA ORNITHOGALLI ZAGROŻENIE DLA ROŚLIN UPRAWNYCH W EUROPIE

Uszkodzenia spowodowane przez gąsienice *Spodoptera ornithogalli* w owocach pomidora (po lewej) i papryki (po prawej); fot. <https://sites.udel.edu/weeklycropupdate/?p=14128> (po lewej) i <https://www.producegrower.com/article/pests-call-in-the-troops-yellowstriped-armyworm/> (po prawej)

Gąsienica (po lewej) oraz dorosły motyl (po prawej) *Spodoptera ornithogalli*; fot. Tom van Noort. NVWA, Niderlandy, <https://gd.eppo.int/taxon/PRODOR/photos> (po lewej) oraz https://entnemdept.ufl.edu/creatures/veg/leaf/yellowstriped_armyworm.htm (po prawej).

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Spodoptera ornithogalli (Guenée) jest motylem z rodziny sówkowatych (Noctuidae). Gatunek ten jest notowany jak dotąd w Ameryce Północnej (Kanada, Meksyk, USA), Ameryce Środkowej i na wyspach Morza Karaibskiego (Antigua i Barbuda, Bermudy, Dominika, Dominikana, Gwatemala, Honduras, Jamajka, Portoryko i Salwador) oraz w Ameryce Południowej (Argentyna, Boliwia, Brazylia, Ekwador, Gujana Francuska, Kolumbia, Peru, Surinam i Wenezuela). W Europie był on przechwycony w latach 60 tych XX w. w Danii na roślinach cytrusów z USA.

Gąsienice osiągają do około 35 mm długości. Ubarwienie gąsienic jest zmienne, ale dojrzałe gąsienice mają na grzbiecie szeroką brązową obwódkę z białą linią pośrodku. Po bokach ciała znajdują się wyraźne czarne trójkątne plamki, a poniżej ich przebiega wyraźny żółty lub biały pasek. Ponadto przez obszar przetchlinek przebiega ciemny pasek, a pod nim różowy lub pomarańczowy pasek. Dorosłe motyle mają rozpiętość skrzydeł od 34 do 41 mm. Ich przednie skrzydła są brązowo-szare ze skomplikowanym wzorem jasnych i ciemnych plamek. Tylnie skrzydła są opalizująco białe, z wąskim brązowym brzegiem.

Rośliny żywicielskie

Gąsienice żerują na wielu gatunkach roślin zielnych, a rzadziej zdrewniałych, między innymi na warzywach, w tym szparagu (*Asparagus officinalis*), fasoli (*Phaseolus* spp.), buraku (*Beta* spp.), cebuli (*Allium cepa*), papryce (*Capsicum* spp.) i pomidorze (*Solanum lycopersicum*). Szkodnik atakuje także rośliny ozdobne, w tym chryzantemy (*Chrysanthemum* spp.) i róże (*Rosa* spp.). Spośród roślin rolniczych rozwija się m.in. na bawełnie (*Gossypium* spp.), kukurydzy (*Zea mays*), ziemniaku (*Solanum tuberosum*), słoneczniku (*Helianthus annuus*), sorgu (*Sorghum* spp.), soi (*Glycine max*) pszenicy (*Triticum* spp.), a ponadto na cytrusach (*Citrus* spp.).

Objawy występowania i szkodliwość

Gąsienice żerują na nadziemnych częściach roślin. Młodsze szkieletują liście, a starsze wygryzają w liściach nieregularne otwory, lub zjadają liście w całości. Gąsienice mogą również żerować na owocach roślin, takich jak pomidor i papryka, doprowadzając je do całkowitego zniszczenia, a ponadto torebkach bawełny i kwiatach.

W USA gatunek ten jest uznawany za groźnego szkodnika pomidora.

S. ornithogalli występuje w strefie klimatu ciepłego, stąd w Polsce mógłby on się rozwijać prawdopodobnie tylko w szklarniach, zwłaszcza w uprawach pomidora i papryki.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Owady mogą rozprzestrzeniać się w sposób naturalny (przelot motyli) na stosunkowo niewielką odległość. Szkodnik może być przeniesiony do Europy z obszarów swojego występowania na roślinach do sadzenia, kwiatach ciętych, warzywach i owocach gatunków żywicielskich. W ostatnich latach gatunek ten był przechwytywany m.in. w przesyłkach szparagów importowanych do Japonii z USA i Meksyku

Zwalczanie

W celu zwalczania larw oraz postaci dorosłych szkodnika stosuje się opryski insektycydami i biocydami.

Wymagania fitosanitarne

Gatunek *Spodoptera ornithogalli* nie jest agrofagiem kwarantannowym w krajach Unii Europejskiej, w tym w Polsce. Jakkolwiek, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/1941, obowiązuje zakaz wprowadzania, przemieszczania, utrzymywania, rozmnażania lub uwalniania szkodnika na terytorium UE.